

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobkyně: **Mgr. S. K.**, zastoupena JUDr. Tomášem Pezlem, advokátem se sídlem Oldřichova 23, 128 00 Praha 2, proti žalované: **Univerzita Karlova v Praze**, se sídlem Ovocný Trh 560/5, 116 36 Praha 1 - Staré Město, týkající se žaloby proti rozhodnutí rektora žalované ze dne 22. 11. 2015, č. j. UKRUK/2428/2015, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 4. 2017, č. j. 8 A 23/2016 - 43, o návrhu žalované na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 4. 2017, č. j. 8 A 23/2016 - 43, **se nepřiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím rektora žalované ze dne 22. 11. 2015 č. j. UKRUK/2428/2015 (dále jen „napadené rozhodnutí“), byla zamítnuta žádost žalobkyně o přezkoumání rozhodnutí děkanky Filozofické fakulty ze dne 22. 12. 2014, č. j. 2014UKFF07461, kterým bylo žalobkyni ukončeno studium pro nesplnění požadavků vyplývajících ze studijního programu podle Studijního a zkušebního řádu, neboť řádně neukončila studium (neobhájila disertační práci) do konce maximální doby studia. Obhajoba disertační práce se poprvé konala dne 24. 9. 2013 s výsledkem „neprospěla“ a následně bylo vydáno rozhodnutí děkana o ukončení studia z důvodu řádného neukončení studia do konce maximální doby studia. Nicméně rektor žalované rozhodnutím ze dne 12. 5. 2014 zrušil rozhodnutí o ukončení studia a rozhodl o neplatnosti obhajoby disertační práce. Poté dne 23. 9. 2014 proběhla nová obhajoba, a to s výsledkem „neprospěla“.

[2] Žalobkyně brojila proti napadenému rozhodnutí u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Rozsudkem ze dne 25. 4. 2017, č. j. 8 A 23/2016 - 43 (dále též „napadený rozsudek“), městský soud žalobě vyhověl, rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Soud se zaměřil na otázku spravedlivého procesu, tj. správnosti a zákonnosti průběhu obhajoby disertační práce žalobkyně, a shledal v něm několik závad.

[3] Předně městský soud vytkl žalované, že ačkoliv byl podle čl. 10 Studijního a zkušebního řádu Univerzity Karlovy pro účely obhajoby disertační práce jmenován člen komise, který není členem akademické obce fakulty, při obhajobě žalobkyně nebyl mezi přítomnými a všichni přítomní členové komise byli zároveň členové akademické obce fakulty. Přítomnost externího člena komise ovšem není jen formálním požadavkem a jeho pouhé jmenování bez nutnosti účasti při obhajobě by postrádalo smysl. Soud uzavřel, že neúčast jediného externího člena komise byla podstatnou vadou řízení, která mohla mít vliv na správnost průběhu a i výsledku obhajoby disertační práce.

[4] Jako další vadu mající vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí shledal městský soud způsob hlasování při obhajobě disertační práce. Přisvědčil žalobkyni, že hlasováno mělo být veřejně, nikoliv tajně. Studijní a zkušební řád se k otázce hlasování výslovně nevyjadřuje. Jelikož čl. 10 odst. 2 stanoví, že průběh a vyhlášení výsledků státní doktorské zkoušky jsou veřejné, dovodil soud, že veřejné má být i hlasování. Pokud by totiž některá část obhajoby měla být tajná, muselo by to být výslovně stanoveno. Jako *obiter dictum* poukázal na čl. 20 Studijního a zkušebního řádu pro studium v doktorských studijních programech uskutečňovaných na Vysoké škole ekonomické v Praze, který nejprve v odstavci 1 deklaruje, že obhajoba disertační práce je veřejná, a poté stanoví v odstavci 7 výjimku, že hlasování zkušební komise o výsledku je tajné. Jelikož předmětnou otázku Studijní a zkušební řád UK výslovně neřeší, vztáhnul na ni městský soud analogicky Studijní a zkušební řád VŠE.

II. Návrh na odkladný účinek

[5] Nejvyšší správní soud obdržel ve výše nadepsané věci dne 26. 5. 2017 kasační stížnost žalované (dále jen „stěžovatelka“), jejíž součástí je i návrh na přiznání odkladného účinku dle § 107 odst. 1 ve spojení s § 73 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatelka má za to, že realizace napadeného rozsudku by vedla k neúměrným obtížím. Závěry městského soudu mají pro stěžovatelku fatální následky, které by s ohledem na potřebu konzistentnosti rozhodování spočívaly v nutnosti klasifikovat všechny komisionální zkoušky veřejně. Stěžovatelka má asi 50 000 studentů a probíhá zkuškové období, proto by stěžovatelce, jakož i stovkám až tisícům studentů, vznikla újma spočívající v porušení pravidel zakotvených ve vnitřních předpisech stěžovatelky. Jednalo by se o možnou příčinu neplatnosti takových zkoušek, v nejhorsím případě neplatnosti absolvování vysokoškolského studia. Další důvod spatřuje stěžovatelka v jasnosti statusu žalobkyně jako studentky, který je stěžovatelka povinna aktualizovat v matrice studentů.

[7] Žalobkyně se k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nijak nevyjádřila.

III. Posouzení návrhu Nejvyšším správním soudem

[8] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. soud přizná žalobě odkladný účinek, *jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem*. Ve smyslu § 107 s. ř. s. uvedené podmínky platí přiměřeně i pro odkladný účinek kasační stížnosti.

[9] Při posuzování návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je proto třeba, aby se soud primárně zaměřil na zkoumání, zda stěžovatel uvádí skutečnosti, které by dokládaly

pokračování

možnost vzniku nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám. Tyto skutečnosti jsou vždy individuální, závislé pouze na osobě a situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má proto stěžovatel, který musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí, z jakých konkrétních okolností to vyvozuje a uvést její intenzitu. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit tomu, že negativní následek, jehož se stěžovatel v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem.

[10] Jak již dříve Nejvyšší správní soud judikoval, poskytují soudy ve správním soudnictví primárně ochranu subjektivním veřejným právům a rovněž institut odkladného účinku je tak koncipován především jako dočasná procesní ochrana žalobce – účastníka správního řízení – před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého správního rozhodnutí, jsou-li pro to splněny zákonem předepsané podmínky. Situace, kdy bude možno dovozovat vznik újmy na straně žalovaného správního orgánu v důsledku rozhodnutí krajského soudu, tak budou nepochybně představitelné v poněkud omezenější míře, než jak tomu bude na straně žalobce. S ohledem na zásadu rovnosti účastníků řízení před soudem nicméně nelze žalovanému správnímu orgánu upírat právo obrátit se v případě nesouhlasu s výsledky soudního přezkumu provedeného krajským soudem na Nejvyšší správní soud s kasační stížností.

[11] Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, publ. pod č. 1255/2007 Sb. NSS, pak zásadně platí, že „*zruší-li krajský soud rozhodnutí správního orgánu, je povinností správního orgánu pokračovat v řízení a řídit se přitom závazným právním názorem vyjádřeným v pravomocném soudním rozhodnutí, bez ohledu na to, zda je ve věci podána kasační stížnost*“. Uvedené neznámá, že odkladný účinek kasační stížnosti nemůže být žalovanému přiznán za žádných okolností. Půjde však o případy výjimečné, kdy odložení účinků rozhodnutí krajského soudu bude podmíněno ochranou důležitého veřejného zájmu, jehož ohrožení bude konkrétním případě představovat právě onu nepoměrně větší újmu, než která přiznáním odkladného účinků vznikne jiným osobám a jež nebude v rozporu s jiným veřejným zájmem.

[12] Otázkou přiznání odkladného účinku kasační stížnosti žalovanému správnímu orgánu se zabýval rozšířený senát i v usnesení ze dne 1. 1. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 – 58. V něm sice primárně řešil možnost přiznání odkladného účinku v důsledku hrozby existence dvou odlišných správních rozhodnutí v téže věci, nicméně i v nyní posuzovaném případě lze odkázat na závěry zde vyslovené. Dle rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu újmou žalovaného „*nebude obroženi jakéhokoliv veřejného zájmu, resp. veřejného zájmu v širším slova smyslu, tj. např. zájmu na obecném výběru daní, na jednotném postupu správních orgánů či na procesně hladkém průběhu řízení. Obrožení veřejného zájmu nemůže zpravidla představovat ani přiznání a vyplacení určité částky důchodu. Náklady důchodového pojištění jsou součástí nákladů státního rozpočtu; s ohledem na jeho rozsah a obsah je i případné vyplacení neprávem přiznané dávky újmou spíše zanedbatelnou*“. Příkladem pak rozšířený senát uvádí, že újmu odůvodňující přiznání odkladného účinku může představovat ohrožení důležitého veřejného zájmu, kterým je ochrana vzácné kulturní památky, vrácení řidičského oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi, či udělení povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podniku.

[13] Na základě citovaných závěrů a příkladem uvedených situací, kdy lze skutečně předpokládat ohrožení důležitého veřejného zájmu, je zřejmé, že ohrožení důležitého veřejného zájmu nemůže představovat tvrzená nutnost aktualizace statusu žalobkyně jako studentky v matrice studentů. Stěžovatelka nijak nekonkretizovala, zda je v důsledku tohoto zápisu nějak ohrožen důležitý veřejný zájem, ani o jaký veřejný zájem by se mohlo jednat. V tomto rozsahu

jsou tudíž její tvrzení nedostatečná a neodůvodňují žádným způsobem potřebu přiznání odkladného účinku.

[14] Co se týče ohrožení platnosti zkoušek, případně i absolvování studia, zde jsou tvrzení stěžovatelky konkrétní, nicméně ve vztahu k možnosti přiznání odkladného účinku předmětné kasační stížnosti nejsou uvedené důvody jakkoliv relevantní. Podstata odkladného účinku spočívá v dočasné procesní ochraně účastníka řízení, která působí pouze ve vztahu k napadenému rozhodnutí a pro daný konkrétní případ. Tomu pak musí odpovídat i důvody, pro které je možné jej přiznat. Stěžovatelka spatřuje důvody pro přiznání odkladného účinku v obecném ohrožení platnosti všech probíhajících zkoušek, přičemž ohrožení veřejného zájmu nikterak nespojuje se zrušením napadeného rozhodnutí týkajícího se žalobkyně. Faktickým důsledkem zrušení napadeného rozhodnutí je především potřeba opakování obhajoby disertační práce žalobkyně postupem deklarovaným městským soudem, případně provedení souvisejících úkonů (jako je již tvrzené obnovení statutu žalobkyně jako studentky). V této souvislosti ovšem stěžovatelka žádné ohrožení důležitého veřejného zájmu nenamítá.

[15] Hypotetická neplatnost všech probíhajících zkoušek plyne z právního názoru vysloveného městským soudem a případné možnosti studentů úspěšně žalovat totožné vady v procesu zkoušení, které vedly ke zrušení napadeného rozhodnutí ve věci žalobkyně. Tuto hrozbu ovšem nelze odstranit přiznáním odkladného účinku předmětné kasační stížnosti. Dočasný odklad výkonu rozhodnutí v daném případě nemůže nikterak zhojit případný vadný postup v průběhu zkoušek dalších studentů. Pokud by Nejvyšší správní soud následně vyhověl kasační stížnosti a shledal postup fakulty stěžovatelky v daném případě správným, pak by bylo zřejmé, že žaloby studentů podané ze stejných důvodů nebudou úspěšné. Pokud by ale Nejvyšší správní soud souhlasil s názorem městského soudu, hrozila by v případě podání žaloby některých studentů potřeba opakovat nesprávným postupem dotčené zkoušky a obhajoby bez ohledu na to, zda kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek. Nutno podotknout, že závěry městského soudu nezpůsobují bez dalšího neplatnost všech zkoušek, případně absolvování studia, které proběhnou stejným způsobem. Zakládají toliko možnost, že městský soud vyhověl žalobám nespokojených studentů proti postupu fakulty i v dalších případech. Nijak ale neohrožují platnost zkoušek a absolvování studia těmi, kteří s postupy i výsledky zkoušek souhlasí a žalobu proti příslušnému rozhodnutí nepodávají. Lze tedy uzavřít, že obavy stěžovatelky jsou částečně neopodstatněné, přičemž přiznání odkladného účinku nemůže na případných důsledcích ve vztahu k jiným zkouškám cokoliv změnit.

[16] Nejvyšší správní soud rozumí obavám stěžovatelky, která se cítí být vázána názorem městského soudu ve vztahu ke všem zkouškám a obhajobám probíhajícím podle téhož vnitřního předpisu. Jak už bylo uvedeno, přiznání odkladného účinku v této věci ovšem nemůže nic změnit na zákonnosti či nezákonnosti postupu v jiných řízeních. Je výhradně na stěžovatelce, zda je ochotna podstoupit případné riziko opakování zkoušek (to však jen v případech, v nichž by studenti iniciovali soudní přezkum), vyčká na názor Nejvyššího správního soudu a nebude ani pod nátlakem závěrů městského soudu měnit své dosavadní postupy, nebo zda uvedené riziko nepodstoupí a bude v aktuálně probíhajícím zkouškovém období respektovat názor městského soudu.

[17] Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nejsou naplněny. Proto rozhodl, jak je ve výroku uvedeno.

pokračování

[18] Závěrem Nejvyšší správní soud připomíná, že usnesení o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, publ. pod č. 1072/2007 Sb. NSS).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. června 2017

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu